

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Tisza Kálmán jubilauma.

M a ünneplő az országos sza-
badelví párt és Magyar-
ország azon emlékezetes
nap tiz évi jubilaumát a
melyen Tisza Kálmán, mint
belügyminiszter, erős ke-
zeibe vette Magyarország
államhőjének kormány-
rúdját. Emlékezetes, és
büszkén mondhatjuk ör-
vendetesen emlékeze-
tes e nap nemcsak a szabadelví párt, Tisza
Kálmán politikai pártfeleire, hanem az egész
országra nézve. A dicső alkotások egész soro-
zata történelmi emlékoszlopot emelt a nagy fér-
finak, kinek kezeibe az ország bizalomteljesen
tette le, a fuzio alkalmával, sorsát, és a nem-
zet bizodalomban nem csalatkozott: mellette
nem szavak, hanem tettek bizonyítanak!

A szabadelví párt, mely a nemzet bizal-
mából, az országgyűlés óriási és számban és
erőben mindinkább gyarapodó, többsége által
gyakorolja a hatalmat, végrehajtó hatalmi kö-
zegének, pártvezérének, tiz év óta Tisza Kál-
mánt vallja. Tisza Kálmán, mint az országos
szabadelví párt vezére hazaszeretetet, tettekben,
nem szép szavakban nyilatkozott, bölcseséggel,
erélylyel és mérséklettel frigyessülten tanusit
minden szavában, tetteiben. A személye iránti
bizalmat pártja körében sem az ellenpártiak sze-
mélyes áskálódásai, kicsinyes irigysége, alptal-
lan rágalmai, sem hazafiatlan gyanúsításai soha
meg nem rendíthették. Politikai ellenfelei, elle-
nében a nép, a mob, szenvedélyeinek poklát
akarták felzúdítani és midőn ebben, a választá-
sok alkalmával, csufos kudarcot vallottak, meg-
buktatására most superos volunt flectere: sze-
mélyes vak dühöknek még a haza javát is ké-
szek feláldozni, csak hogy neki árthassanak.
Hisz szavaik és tetteik, sőt egy politikai locsi-
feci nyomda-festékének nyilatkozata szerint:
tőle már a jót sem akarják elfogadni. Hiero-
stratesi dicstelen dicsvágy, ephialtesi hon-
arúló lélek kell ehhez! Vigasztal az szolgálhat
a nemzetnek, és a nemzet akarát parlament
többsége által gyakorló szabadelví pártnak, hogy
ellenfeleik haragja, kis urnak kis haragja, mert
»vana sine viribus ira!«

Az édes gyümölcsön rágódik a féreg. A
közélet legérdemesebb alakjait ügyesnek lépten-
nyomon lerántani, vagy ha ez nem lehet el-
keseríteni, vagy ha ez sem lehet, legalább ki-
sebbíteni, a tehetetlen irigység. Ennek érdekes
példáit látjuk en gros és en detail: csak tessék
a mindennapi életben körültekinteni. De erre
soha sem hederített senki, a kit közéleti fára-
dalmas munkálkodásában nem önös célok, hanem
az emberiség haladása iránti önzetlen lelkesedés
vezérelt.

Tisza Kálmán sem fog soha ellenfelei-
nek csak személyes indokokból folyó cselszöv-
vényeire hederíteni. Ő mint a szabadelvípárt
vezére, oly nagy és hatalmas, hogy büszkén azt
kiálthatja ellenfeleinek: ha akarjátok velet-
tek és általatok, ha nem akarjátok
nélkülöletek és ellenetek!

Tisza Kálmán aerájának tiz éves jubileumát,
mint pártvezérét a szabadelvípárt, mint belügy-
miniszterét és államférfiút nem csak saját pártja,
hanem az egész ország ünnepli.

Az 1875-iki fusio megteremtette a nagy
szabadelví pártot, mely a Deakpárttól az ál-
lamügyeinek intézését átvette; a fusiot pedig
Tisza Kálmán teremtette meg, és őt, mint a sok
reményekre jogosító új politikai helyzet meg-
alkotóját, ezen helyzetnek urát, a nemzet óriási
többségének lelkesedése üdvözölte a magyar
belügyi kormányzat élén.

Ezen nagyfontosságú politikai átalakulás
megtörténte óta, fáradságokban, küzdelmekben,
s kitartó munkásságban gazdag tiz éve zajlott

le, a belügyi kormányzat élén álló államférfi
életének.

És ma, a midőn a Magyarország sorsát
tiz év óta intéző államférfi jubiláltatásának kü-
szöbén állunk, lapunk keretébe tartozónak ta-
láljuk, hogy mi, visszapillantást vessünk Tisza
Kálmán, mint belügyminiszternek a lefolyt
tiz év alatti működésére, s főbb vonásai-
ban vázoljuk az ő munkásságát, s elősorol-
juk azon alkotásokat, melyeket a magyar bel-
ügyi kormányzat ezen tetterős, nagyfontosságú
feladatainak mindenkor tudatával bíró és szín-
vonalán álló, kötelességérzettől át meg átha-
tott, fáradhatatlan tevékenységben és erélyben
egyaránt fülmulhatlan államférfiúnak köszönhet.

Mielőtt azonban ezek rövid felsorolásába
bocsátkoznánk, lehetetlen az ő belügyminiszteri
hivatalos működésére vonatkozólag általános-
ságban ki nem emelnünk, hogy az ezen minisz-
terium hatáskörébe tartozó összes ügyek, —
a kormányba lett belépése óta máig, az ő sze-
mélyes érdeklődése, személyes akarátának ér-
vényesülése mellett nyertek és nyernek min-
denkor elintézését, s azon hatalmas munkaerő,
azon lelkiismeretes odaadás, mely őt egyéb or-
szágos gondok súlyos terhének viselése mellett
mindezeknek végzésére képesíti, — méltó bá-
mulatot nemcsak azokban, kik az ő zászlója
alá esküdve, mellette küzdenek, hanem méltá-
nylattal elismertetik az még sok politikai ellen-
fele részéről is. Páratlan emlékező tehetsége, sem-
mit sem feled; fáradhatatlan munkaereje csodá-
kat mivel.

Csak az 1875. óta alkotott törvények so-
rozatán kell végig tekintenünk, s Tisza Kál-
mán belügyminiszteri működése azon részének,
mely a magyar belkormányzattal a közigazga-
tással a legközvetlenebb, legszorosabb összefü-
gésben van, s melynek közigazgatásunk foko-
zatos javulására gyakorlott üdvös hatását az
elfogulatlan bíráló tagadásba nem veheti, hű
képe tárul elénk.

Ezen tiz év munkássága eredményeként ki-
emeljük a korszakot alkotónak elismert köz-
igazgatási bizottsági, továbbá az oly fontos fe-
gyelmi törvényt — a közegészségügy rendezé-
séről, a gyám- és gondnokügyi ügyekről, a köz-
biztonsági szervezetről, a törvényhatóságok te-
rületének szabályozásáról, a megyék háztartá-
sának rendezéséről, a köztisztviselők minősíté-
séről, az állampolgári jog megszerzéséről és el-
vesztéséről, a vadászatról szóló s az 1879-ben
árvíz által elpusztult Szeged rekonstruálására
vonatkozó törvényeket, melyeken kívül még
számos nagyfontosságú törvény köszöni létesíté-
sét a belügyminiszternek, melyeknek egyen-
kinti elsorolását terünk szűk volta nem engedi.

De nem csak a törvényhozás elébe vitt s
törvényerőre emelkedett alkotásai a belügymi-
niszternek azok, a melyek az elismerésre méltó
igényt tarthatnak, hanem azon számtalan, itt
egyenként elő nem sorolható intézkedései is,
mikkel működését mint belügyminiszter a ma-
gyar közigazgatás történetében valóban meg-
örökítette. Legyen szabad a számosak közül e
helyütt és első vonalban a tönkre jutott és el-
pusztult Szeged érdekében tett, s a legfényes-
ebb siker által kísért buzgólkodásait emle-
nünk. De nem hallgathatjuk el az árvapénzek ke-
zelésében az ő belügyminiszterségét megelőzőleg
elharapódzott rendtelenségeknek, visszaéléseknek
meggátolása s a vétkeseknek talált tisztviselő
felelősségre vonatása iránt tett, s általános
üdvös siker és eredmény által kísért intézke-
déseit sem.

Megemlíteni kívánjuk még, mint a közigaz-
gatás ügye iránti legmelegebb érdeklődésének
jelét, azon enquetet, melyet Tisza Kálmán 1880.
évi november 21-ére a közigazgatás érdekében
összehívott, s melyben a közigazgatási kiténő-
ségek, kik politikai párt-színezetre való tekintet
nélkül meghívtak, véleményüket kifejezésre
juttatták, s mely értekezletnek köztudomásra
juttatott tárgyalásai a közvélemény pártatlan ér-
deklődését a közigazgatási reform nagy fontos-

sága kérdése iránt nem csak általános felkel-
tettek, hanem még ma is ében tartják.

Tisza Kálmán mint államférfi honfirtárs-
ink sorában libanoni cedrusként emelkedik ki;
mások pályája talán fényesebb, de mindenesetre
rövidebb volt az övének. E tekintetben csak a
volt külügyminiszter lehet hozzá hasonlítani:
de míg ez csak a ragyogó üstökösre emlékeztet
államférfi pályafutásában, addig Tisza Kál-
mán a magyar politika egén, tiz éves, soha el-
nem halványodott világosságával, valóságos
sarkcsillag jellegét tünteti ki. Ez irányú sikereinek
kellő méltatására csak azon egy, de páratlanul fon-
tos körülményre utalok, hogy míg a multban a kül-
és belföld egyaránt Magyarországot csak mint
Ausztia uszályhordozóját tekintette, addig ma
mind a külföld, mind a belföld politikai öntu-
datában sarkalatos elvként azon meggyőződés
vert mély és kiürthatlan gyökeret, hogy **Magyar-
ország Ausztia nélkül igen is fennállhatna, de
Ausztia Magyarország nélkül semmiesetre**, mert
Magyarországra mint létfontos oszlopára tá-
maszkodni kénytelen. És míg Ausztia foedal-
realisztikus harcai folytán erőiben gyöngül, ad-
dig Magyarország a nemzetiségi törekvések kö-
vetkezetes gyengítése folytán magyar állami jel-
legében mindinkább erősödik. Ily eszmék dia-
dalra juttatása felér sok véres harc eredményével:
az eszmék terén diadalokat aratni nehezebb,
mint a harctéren. Tisza Kálmán mint állam-
férfi büszke lehet babéraitra.

Éltesse a magyarok Istene Tisza Kálmánt,
mint a szabadelvípárt vezérét, mint miniszter-
elnököt, mint államférfiút a magyar haza javára
és felvirágzására még igen sokáig!

Dr. Margalits Ede.

Zombor város közgyűlése.

Február 28-án

Elnök Sándor Béla főispán. I. Hoffmann Mihály
polgármester indítványozza, hogy Tisza Kálmán mi-
niszterelnök urhoz belügyminisztersége 10-ik évfordu-
lója alkalmából üdvözlő felirat intéztesse. Ez indít-
vány a közgyűlés tagjai által zajos éljenzések között
egyhangúlag elfogadtatott.

II. Barthal József bizottsági tag átnyújtja az
elnök főispánnak a zombori takarékpénztár beadvá-
nyát, mellyel az a város közönségével tudatja, hogy
egy artézi kút költségeinek részleges fedezésére 15,000
forintot felajánl és egyúttal bemutatja az ezen ösz-
szegről kiállított takarékpénztári betéti könyveket.
— Eme beadvány a közgyűlés tagjai által élénk éljenzés-
sel fogadtatván, főispán úr indítványára határozatott,
hogy a város közönsége a zombori takarékpénztárnak
eme nagylelkű ajánlatáért előlegesen is hálás köszö-
netet mond, a beadványt pedig beható tárgyalás és
annak alapján adandó körülményes javaslat végett
egy, a polgármester elnöklete alatti, héttagn választ-
mányának kiadja.

III. A közigazgatási bizottság féléves jelentése
tudomásul vétetett.

IV. Polgármester betérjeszti Czedler János
rendőr-főkapitánynak ez állásáról való lemondását tar-
talmazó beadványát. — Barthal József bizottsági tag
indítványára a lemondás elfogadtatik, Czedler János-
nak a város szolgálatában töltött idő alatt a rendőri
ügyek rendbehozatala körül szerzett érdemei elismer-
tetnek, a megüresült állomásra f. é. március hó 25-ig
terjedő pályázat iratik ki és annak betöltése március
hó 28-án tartandó rendkívüli közgyűlés napirendjére
kitűzetik.

V. Több törvényhatósági átirat, mint a várost
nem érdeklő, tudomásul vétetik.

VI. Torontálmegye átirata, mellyel a város
közönségét Bárány Agoston arcképeinek leleplezési
ünnepélyére meghívja, a tanács javaslatától eltérőleg
mely küldöttség menesztését indítványozta, egyszerű
tudomásul vétetett.

VII. A helybeli ipariskolai bizottság jelentése
az ipar- és alsó kereskedelmi-iskola 1885. évi költség-
előirányzatáról. Fejér Gyula, Barthal József, Falcio-
ne Gusztáv és a főispán többszöri hozzászólása után,
az előirányzott költségek, úgy a rom. kath. és gör.
keleti hitoktatóknak a vallás- és erkölestani tanításá-
ért járó díjak megszavaztatnak, az ipariskolai bizott-
ság utasított, hogy az órarendet akkép módosítsa,
miserint a vallás és erkölestani vasárnaponkiut 9-től
10-ig tanítassék és végre a közoktatási miniszter fel-
kéretni határozatott, hogy az ipariskola költségeihez
ő is egy harmadrészben hozzájáruljon.

VIII. A megyei tanfelügyelő átirata, melyben
felhívja a város közönségét, hogy az alsóbb kereske-
delmi iskolai bizottságot megválassza, illetőleg ezen

iskolát szervezze. Ez iskola az ipariskolával együttesen már szervezve lévén és ügyeinek vezetése az ipariskolai bizottságra, melynek 4 kereskedő is tagja, bízva lévén, újabb intézkedés e tárgyban szükségesnek nem látszott.

IX. A városi gazdasági választmány javaslata, mely szerint tekintettel arra, hogy a város földműves lakóit a magyar nyelvet egyáltalán nem értik, és írni-olvasni a legkevésbé tud, és így az adai földműves iskolába zombori ifjak nem küldhetők, indítványozza, hogy a város közönsége az adai földműves iskolánál alapítványt ne tegyen. Ezen a város földműves lakóit furcsa színben előtűntető, felette szűkeklü javaslat közmegegyezéses fogadtatván, Barthal József, Zulyevits Demjén, Széchenyi József bizottsági tagok, és a főispán hozzászólása után egyhangúlag határozatba ment, hogy a város az adai földműves iskolánál két alapítványt tesz, az ifjak bemutatását magának fenntartja és az alapítványi helyek kellő betölthetése végett f. évi július hó végéig terjedő pályázatot ír ki.*

X. A többség a városi fertálymestereknek 50 50 frtnyi jutalomdíjat szavazott meg.

ts.—e.

Hírek.

Dr. Haynald Lajos kalocsai bíbornok-érsek, Rudolf trónörökös gyermeke Erzsébet főhercegnő születésének emlékére „Erzsébet-árvaház” Bácsban 60000 frt alapítvánnyal s 20000 frt építési és berendezési költséggel 25 árvagyermek befogadására szolgáló árvaházat állított fel és ezen árvagyermek taníttatásáról is gondoskodik. A vallás és közoktatásügyi miniszter, ezen emberbaráti és a tanügy érdekében tett nagymérvű és hazafias áldozatért a bíbornok-érseknek köszönetét nyilvánította.

A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, az 1884. évi október hó 30. án, 46.188. sz. a. kelt rendelet 22 §-a értelmében, a kőműves-, kőfaragó- és ácsmesterség gyakorlásához szükséges képzést igazolásának elnyerhetése végett vizsgálóbizottságokat szervezett. Ezenekben a székhelyen: elnök: Tripolszky Gyula kir. főmérnök, tagok: Gergurov Milan mérnök, Dötzer Ferenc építőmester, Prokop György építőmester, Puskás Gusztáv ácsmester.

Szabadka város közgyűlése elhatározta, hogy a kormányelnököt, hétfői jubileuma alkalmával különdíjjal fogja üdvözölni.

Pályázat van hirdetve a titeli kir. járásbírósnágnál irnok állásra.

Kulán az ottani óvoda javára f. hó 7-én táncal egybekötött gyermek-színlelőadás fog tartatni; hogy egy túlnyomólag katolikus városban miért kell a gyermekeket is földalozni a felnőttek mulatási kedvének, azt fejték meg azok, a kikre nézve a nagyobb nem létezik, és kik reglói és morál nélkül is főállhatónak tartják a világot.

A bács-bodrogh megyei 48—49-iki honvédegyet vasárnap az Elefántban közgyűlést tartott. Az egész megyéből, részint személyesen, részint írásban 100-on felül jelentkeztek. Korelnökül Gfeller Ferenc 48-as honvédegyet választott meg. A tisztújítás során elnökül Vujevich Zakár, jegyzőül Kalapsza József, pénztárossá Husvéth István választott meg, 8 tagú állandó választmány adatván melléjük. A március 9-én összeülő országos honvédegyet ülésére képviselőül Vujevich Zakár és Sztrilich Gyula választottak meg. Vujevich elnök, Görgey világosi fegyverletétele fölötti bírálatra híván fel a közgyűlést, az egyhangúlag hazaárulónak nyilvánított. (A megyei honvédegyet ezen verdiktjével részint elkésett, részint sietett. Elkésett azért, mert ha csak hangulatot akart ezen ügynek csinálni, akkor már az régen meg van csinálva. Sietett pedig azért, mert e kérdést nem a mondva csinált rokon- és ellenszenvek, hanem a történelemnek okokat és okozatokat, előzményt és következményt, sikert és szándékot pragmatikailag kereső elfogulatlan mízsája van csak hivatva végleg eldönteni. Szerk.)

Gyászhir. Astenbergi Ast Nándor m. kir. curiai rendes bíró, saját és gyermekei nevében — Pinkovich szül. Astenbergi Ast Mária, Ast Vince, veje Pinkovich Odön kir. táblai pótbíró, és gyermekei Elemér és Eugenia, — továbbá sógora Fratricsevit Béla zombori birtokos, és neje szül. Büttner Mária és gyermekei, nemkülönben — Fratricsevit Ignác v. b. t. t. lovassági tábornok, — Hadzsits szül. Boros Klára, öz. Sztrilich szül. Fratricsevit Mária, Fratricsevit Gizella és Hadzsits Demeter zombori birtokos — és a többi verrokonság nevében, szomorodott szívvel jelentli szeretett és felejtethetlen nevének, édesanyjuk, nagyanyjuk, nővére, unokatestvérük, húguk, illetőleg néjük és sógornéjük méltóságos Astenbergi Ast szül. Fratricsevit Erzsébetnek hosszas betegeskedése és a halotti szentségek átátos felvétele után életének 60. évében Budapesten 1885. évi február hó 26-án történt gyászos elhunytát. A boldogultnak Zomborba, fivére Fratricsevit Béla lakására átszállított teteme folyó évi március hó 1-én délután 5 órakor a helybeli sz. Rókushoz címzett sírkertben fog örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent mise pedig f. évi március hó 2-án reggeli 9 órakor a helybeli plébánia templomban fog az Egek Urának bemutatni. Zombor, 1885. évi febr. hó 28-án. Aldott legyen emléke! A temetésen a város értelmisége nagy számban vett részt.

Fizetés képtelenség. A bécsi Kreditorenverein a következő fizetésképtelenségről tesz jelentést: Spitzer Ignác bej. kereskedő Baján.

Árverési hirdetés. Athanakovits György 20.000 frtra becs. ingatl. ápril 28. Zombor. — Herman Frigyes 3860 frtra b. ingóságai márc. 6. Torzsa (Kula).

Budapest Rózsavölgyi és társa zeneműkereskedésében megjelent „A. B. C.”, rezgőpolka, írta Grill Richárd, ára 70 kr.; és „Magyar kedvenc dalok”, hegedűre kiadta Késmárky Árpád, ára 2 frt.

* T. választmány! Ha nem értik a magyar nyelvet, az nem nagy baj, hanem ha vezetőik azt akarják, hogy ne is értsék, az már igen nagy baj — de csak az illetőkre nézve. Szerk.

Szabadkán mult hó 28-án d. e. 9 órakor a színháznak egy kényéne kigyuladt s a repülő szikrák a tetőt is lángra lobbantották. A nagy szerencsétlenség elkerülése néhány gyakorlott egyének közsönhető, kik a tetőre jutva, a tüzet elnyomták.

Gyászhir. Bertolino sz. Scultéti Katalin és férje Bertolino Sándor, úgy leányuk Gizella s férje Raab Béla és gyermekek Margit, — Géczy szül. Scultéti Agnes és férje Géczy Sándor s gyermekeik Kálmán, Mariska férj. Tüsky Józsefné s Etelka, úgy Scultéti Máté és fia a maguk, valamint rokonaik nevében szomorodott szívvel tudatják anyjuk, — nagyanyjuk, illetve dédanya s anyósuk öz. Scultéti Miksáné szül. Eschenlohr Teréznek folyó hó 1-én esti 11 órakor, életének 81-ik évében, hosszas betegség után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 3-án d. u. 4 órakor fognak Bertolino Sándor lakásán beszenteltetni, s azután a szt. Rókushoz címzett sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise f. hó 4-én d. e. 9 órakor fog a rom. kath. templomban megtartatni. Zomborban, 1885. évi március hó 2-án. Béke hamvaira!

Országos kiállítás. A zombori kiállítási kerület t. kiállítót kérem, hogy kiállítandó tárgyaitak mielőbb, legkésőbb e hó végéig okvetlenül felküldésre elkészítsék. A részéről jött átiratokra azonnali választ kérek. A helyi megbízottak kettőzetett ügybuzgalmát igényli ez ügy fontossága és sürgős volta Dr. Margalits Ede

Szabadkán a f. évi február 25-én tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésen, melyre közel kétszáz bizottsági tag jelent meg, több érdekes tárgy fordult elő. A közgyűlést Jankovich Aurél főispán megnyitván, a miniszteri rendeletek felolvasása után Mamuzsich Lázár polgármester olvasta fel jelentését a közigazgatás állapotáról az elmúlt hónapokban. A terjedelmes jelentésből öröndetes adatokról értesült a város közönsége. A tisztviselők szorgalmasan végzik teendőiket, az adók pontosan folynak be s a jelentés általában rendezett s öntudatosan vezetett közigazgatásnak a tükrét mutatta. — Nagy érdeklődés mellett folyt le a gazdasági tanácsnoki állás fölötti szavazás. E fontos állásra a kijelölt bizottság által hárman voltak candidálva: Szigethy József, Erdélyi Döme és Prokesch Mihály. Nagy többséggel Szigethy József, az eddigi helyettes választott meg, kiből a városi tanács képzett erőt nyert. A közgyűlés legérdekesebb tárgya azonban kétségkívül Mamuzsich Agoston bizottsági tagnak indítványa volt egy Tisza Kálmánhoz miniszterének 10 éves fordulójára alkalmából, intézendő felirat tárgyában. Az indítványozó szép és lendületes beszédét a városatyák zajosn megjelénzték s indítványát, dacára annak, hogy a közgyűlési teremben sok ellenzéki bizottsági tag foglalt helyett, egyhangúlag elfogadták. Igen jó benyomást keltett, hogy a miniszterelnök üdvözléséről szóló memorandumot épen az a férfi tette meg, ki mint az itteni bunyevácok egyik vezérényisége nem egyszer volt ama vádnak kitéve, hogy nemzetellenes aspirációkat táplál. Mai indítványával és valóban hazafias szellemű beszédével újabb bizonyítékát adta annak, hogy ő s hozzátartozói épen olyan hívei a magyar állameszrének, mint azok, a kik — vádolták őket. A közgyűlés tárgyai közt említést érdemel még Halbrohr Mór biz. tagnak ajánlata, ki egy pusztaján levő épületet iskolai célokra följárlott, s a külvárosi templomnak építéséhez 10,000 db első osztályú tégla ajándékozott. A bőkezű ajánlatot a közgyűlés megjelénzte.

Tisza Kálmán belügyminiszter a napokban bocsátotta ki már régebben jelzett rendeletét a toloncgy végleges rendezése körül. Ezentul az egész országra nézve nem az ötvenes évek elejéről származó szabályok s a régi rossz szokás, hanem ezen toloncszabályzat fog irányadóul szolgálni az összes törvényhatóságoknak és községeknek. E szabályzathoz a belügyminiszter fölvilágosító rendeletet is csatolt, melyben a toloncgy kezelésére vonatkozó megjegyzések foglaltatnak. Ez utóbbi rendelet kiemeli, hogy a toloncozás egyáltalán nem bir büntetés természetével s ily értelemben kell kezelni a hatóságoknak is eme prekariás jogot. A toloncozás szükségé pedig csak olyan egyénekre nézve áll be, a kik az államra és társadalomra bizonyos körülmények közt veszedelmesek lehetnek, minél fogva az eltoloncolandó egyénekkel szemben ezen körülményt megelőzőleg minden kétséget kizáró módon meg is kell állapítani. A toloncozás módjára nézve is különbség van s azokat, a kikre nézve az u. n. kényszerutlevél elegendő, azokat toloncolni nem szükséges. Veszedélyes egyének, szokások csavargók s a közreend veszedelmes, kiutasított idegenek toloncozás útján távolítandók el, de a hol csak lehet, a vasutat és gőzhajót kell használni. Kocsin és gyalog csak ott lehet toloncolni, a hol hajó vagy vasut nincsen.

Mintthogy városunkban a koldúsügy végre valahára rendezve van: kérjük a rendőrséget, ne engedje, hogy némely apatini és bajai utcái koldus, piac napokon kivált, a közmegegyezés-déssel fogadott intézkedéseket megghiúsítsa. A temetőnél állandó állomásukat kivált nehezen akarják földelni, s ezért nagyon üdvös volna, most eleinte, néhány alkalmi razzia.

A zombori színház-részvénytársaság 5-ik közgyűlése vasárnap délelőtt 10 órakor tartott meg 42 részvényes által képviselt 412 részvény bemutatása mellett. Elnökül Szemző Gyula ur részrehajlatlan őszinteséggel feltárta, hogy a társaság pénzügyeit rendezni önérejelből nem képes; annál kevésbbé, mert a város az ezer forint részvénybevéltási részletet, tekintettel a lebegő adósságokra nem ok nélkül megtagadta. Mintthogy az igazgatóság jobbat nem találhat, újból betérszti a tavali javaslatot. — Mult számunkban ismertettük. (Eljenzés.) 1. Az igazgatósági jelentés tudomásul vétetik. 2. Az 1884. számadás, a felügyelő bizottság jelentése alapján, a szokásos fenntartás mellett elfogadtatik s a felmentvény megadatik. Itt Barthal, a vagyon rovatban szereplő, s már rég beruházott 4540 frtnyi tiszta jövedelemnek förlését indítványozza. Elfogadtatik. 3. Az igazgatóságban üres tagsági helyre Molnár István választatik meg. 4. A színháznak és tartozékainak átadása hosszú, érdekes vitát provokál. Barthal, tekintve a részvényesek túlnyomó számának szerény anyagi helyzetét, az igazgatósági (már ismertett) javaslatot azzal fogadja

el, hogy a város a ki nem sorsolandó, de átvett részvényekre 5%-os kamatot fizessen. Dr. Sztójkovits ellenzi ezen módosítást, mert színház sehol a világon jövedelmet nem hajt; a részvényesek erről nem is álmodtak, különben is az állózatkészség a részvények számával kire-kire arányos lévén, a kamat veszteség is arányosan oszlik meg. Pártolja az igazgatóság javaslatát. Mihályi János teljesen azon nézeteket hangoztatta, melyeket mult számunk élén előadtunk. Emlekeztet, hogy a részvények jegyzésével a színházban magunknak mulattató, a nagyközönségnek művelő szórakozást iparkodtunk biztosítani. Ezen eredeti intenciókat elfeledni nem volna sem szép, sem helyes. Mint hogy azonban ronesolt pénzügyeink mellett e célk biztosításnak nem tekinthetők: ő is az átadás mellett van, de úgy, hogy ezzel a városra a vállaltakon kívül új terhet ne rójunk. Bikár Simon újból is ajánlja az igazgatóság javaslatát. Dr. Molnár István Lajos. Az igazgatósági javaslat körül azért mutatkozik annyi különféle és ellentétes nézet, mert senki nincs tisztában az iránt, ki-e a volt Elefánt vendéglő? Vajjon ezt is megvette-e a város a följárlt negyvenezer forintért? Mert ha igen: akkor adjuk át színházunkat a városnak ingyen, míg a lebegő adósság agyon nem nyom bennünket. Ha pedig nem: akkor mindenekelőtt konstatalja ezen tény a részvénytársaság igazgatósága s mondja ki mindnyájunk nevében az elnök. Adjuk ezt elő tisztán és nyíltan a városnak és fejtjük ki, hogy a volt Elefánt szállóház nem az övé, s azt a saját érdekében ezután kell megszereznie. Vujevich Zakár általában megjegyzi, hogy a megvétel és törlesztés módozata nem a mi dolgunk és gondunk. Barthal, úgy az 1879-iki 106. sz. kgy. határozatból, mint az alapszabályok 3-ik §-ából kimutatja, hogy az Elefánt a város által ajánlott negyvenezer forintban, mint megvett objektum benne nem foglaltatik, s így azt még ez után kell megszereznie a városnak. Dr. Molnár I. L. Ha az Elefánt csakugyan nincs eladva, akkor könnyű lesz a várossal kiegyezni; mert így a színházért negyvenezer forint esik; az Elefánt pedig mindenkor megér 20,000 frtot. Ilyformán mi a várossal új szerződés küszöbén állunk; mert nem csak azt csináltuk, a mire kötelezve voltunk, hanem sokkal többet. Ennyiben a betérjesztett átadási javaslat legalább indokolásában módosítandó volna. Ezen felszólalás általános helyesléssel fogadtatván, kimondott, hogy annak, a városhoz b-terjesztendő átadási javaslatban fog érvényt szerezni az igazgatóság. Végül az igazgatósági javaslat nagy szótöbbséggel elfogadtatott, és Vujevich Zakár indítványára Zsuffa Vince, buzgó jegyzőnek, eddigi önzetlen ingyenes szolgálataira tekintettel, 100 frt tiszteletdíj folyósítottatott.

Dr. Weldin József közép-bácskai 5-ik sz. honvéd zászlóaljbeli szabadságot állományú főhadnagy, úgy dr. Winternitz Antal, 3-ik zászlóaljbeli szabadságot állományú főorvosnak a m. kir. honvédség kötelékéből kérelmezett kilépésük védőkötelezettségük teljesítése után, a tiszti rendfokozat megtartása nélkül megengedtetett.

Bodrogi Mihály volt ns.-militicsi majd esantavéri nyugalmazott segédlelkész f. hó 14-én élte 24. évében Baján jobblétra szenderült.

A honvédség köréből Geschwindt György közép-bácskai 5. sz. honvédszászlóaljbeli hadnagy kilépése, tiszti rendfokozatának megtartása nélkül megengedtetett.

Árverés. Viegenfeld Károly 5784 frtra becs. ingatl. március 7-én Újvidéken.

A zombori kereskedelmi és iparbank mult szombaton azaz f. é. február 23-án tartotta meg rendezési közgyűlést, mely oly látogatott volt, hogy a városháza nagyterme egészen megtelt úgy helybeli, mint számos vidéki (O-Becséről Dr. Vojnovits Aron stb.) résztvevőkkel. Az igazgatóságnak 1884-ik évről szóló jelentése és zárszámadása elfogadtatott és a felmentvény megadott; ez alkalommal ezen virágzó intézet megteremtőjének és 14. éven át ügybuzgó, szakavatott és kitünő vezetőjének Bikár Simon elnök úrnak, valamint a derék igazgató tanácsnak egyhangúlag bizalom és elismerés szavaztatott meg azon lelkiismeretes és fáradhatlan tevékenységért, melyel az intézet ügyanyagi érdekeit előmozdítani, mint erkölcsi tekintélyét emelni meg nem szüntek.

A bank pénztári forgalma 1884-ik évben a következő volt: pénztári állomány 1883-ik év végével o. é. 13.363 frt 40 kr.; pénztári bevétel 1884-ik évben o. é. 5.068.942 frt 07 kr.; összesen: 5.082.305 frt 47 kr. A kiadások kitétek: o. é. 5.068.362 frt 75 kr.; 1884-ik év végével visszamaradt pénztári állomány o. é. 13.942 frt 72 kr. A lefolyt év összes forgalma o. é. 28.953.371 frt 84 krt tett ki, mellyel 104.582 frt 48 kr. brutto nyereség éretett el. Ezen összegből levonandó: a január havi szelvény, üzleti költségek, betétek utáni kamatok, alapszabályszerű leírások, tartalékalap és az igazgatóság jutalomdíja fejében összesen 91.644 frt 55 krt és így maradt tiszta nyereség o. é. 12.937 frt 93 kr.; ebből a júliusi szelvény beváltása o. é. 7 frt-ban állapított meg, a mi által a részvénytörke az o. é. 5 frtnyi januári szelvényvel együtt 12 % évi kamatot jövedelmez.

A felügyelő tanács tagjává lett dr. Kronits István ügyvéd s földbirtokos, az igazgató-tanács tagjává Grujics Miklós a mennyiség-tanára mint szakértő és Karakasevits Milivoj könyvkereskedő s helybeli háztulajdonos lettek megválasztva.

Végül több száza menő részvények tulajdonosainak aláírásával benyújtott határozati javaslatra egyhangúlag s nagy lelkesedés között elhatározatott, hogy a bank részére a Zombori-féle házak megvételének s ennek keresztülvitelével az elnök, illetve az igazgató-tanács felhatalmaztatott.

Adán m. hó 25-én esti fél 9 órakor egy valóban baromias tudásnak lehettek tanúi azok, kik a zentai utcában ezen időtájtban még fenn voltak. Velőtrázó sikoltás s jajgatásra összerohant az egész tájkébeli népség, megtekinteni, hogy ugyan ki lehet az a kegyetlen, aki úgy képes legyen valakit döngötni, hogy az ütlegelés és jajgatás még a 2—3-ik, sőt amint másnap hallottam a búzapiacig is elhallassék. És ki volt e tettnek elkövetője? Nem más, mint Weinberger pék, az eldöntött pedig, egy nála szolgálatban álló 18 éves legényke volt, akit az utcán jódarabig, egész a lakásáig, a legembertelenebb módon ütlegelt,

úgy, hogy az ennek következtében támadt sebek látára maga az orvos is bevallá, hogy ez nem emberies eljárás. — A verést (de mégse olyant, mint a milyent kapott) megérdemelte a fiu, mivel hallik hogy rossz, de én úgy hiszem Weinberger polgártárs más úton módon is megbüntethette volna az illetőt, s továbbá ami a legfőbb, nem lett volna szabad valóságos utcai botrányt csinálnia, az éjjeli csendet félbeszakítani, egy egész városrészt izgatottságba hozni, de így nem másról mint embertelenségről és nem emberi érzetről tesz tanúbizonyságot. Hanem még másnak is voltunk ugyanakkor tanúi! Ezt az egész jelenetet két drb Mihaszna András 10—20 lépérről egész angol-vérrel nézte. No ez ellen meg már hiába emelünk panaszt! Ez minálunk már olyan bevett szokás, hogy azok, kiknek a rendet kellene fenntartaniok, első, kik ezt megbontják esetleg hagyják megbontani. — Ezen esetet tehát szemügyre véve, jó volna a rendőri közegeknek a rendre egy kicsit jobban felügyelni, hogy a jövőben ily esetek ne háborgassák a közönséget. Egy jelen volt.

Ujvidéken a polz. kaszinónak tagjai megünnepelni óhajtván Tisza Kálmán miniszterisége tizedik évfordulóját, ez alkalomra e hó 2-án „thea-estélyt” rendeztek a kaszinó helyiségeiben.

Baján a köcs. segélyző egyesület f. hó 22-én tartott közgyűlésén egyetli igazgatóvá Latinovits János ügyvédet választá meg. Aligazgató ismét Rozenberg Mór lett.

Az országos kiállítási bizottságtól vettük a következőket: Felkértek, különösen a gabona és bor, úgy egyéb szeszes italok kiállítását; hogy tárgyakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek. A gabona és mag nemek zacskókban, a borok és szeszes italok üvegekben küldendők be.

Szabadkán a 4 és fél éves Kovács Dezső és 7 éves nővére Kovács Ilka magyar cimbalom-művészek bámulatos ügyes játszások által mulattatják a közönséget.

Bajmokon f. hó 23-ára virradóra, reggel 1/4 órakor Blumm Manó háza ismeretlen okból kigyulladt. A vést jelző harang-kongás rövid idő alatt csendes reggeli álmából felriadt község lakosságát a szerencsétlenség színhelyére gyűjté. — 3/4 órakor a községi vízi-fejlesztők is megérkeztek Rédey Lajos községi jegyző személyes vezetésével, akkor már az egész nádtető egy tűzláng volt, úgy hogy annak megmentésére minden kísérlet kárba veszett munka lett volna. A szomszéd Steiner Max udvarában felhalmozott mintegy 60 drb rőfös-kereskedési üres pakoló láda, egy nagy vásáros fa-bódé, szintén a lángok martalékává lett, volt az udvarban egy magtár is, melyben egynehány telt petróleumos hordó is volt, s hogy ez, valamint a hirtelen keletkezett szél folytán Steiner Max lakháza és ezzel együtt az egész utca a lángok martalékává nem lett; az egyedül s majdnem kizárólag csupán Rédey Lajos községi jegyzőnek köszönhető, ki majdnem élete veszélyeztetésével emberi erőt túlhaladó buzgalomával a legveszélyesebb helyeken mindig személyesen kezelte a vízi-fejlesztőt, oly szakértői ügyességgel, hogy még előbb 1/4 órával az egész utcai lakosság páni rettegése most már megszünt; miután a tűz 4 óra után lokalizálva lett.

Milla Márton az apatini Iső kiseddóvó egyesület pénztárnokává, Herr Sebestyén helyébe egyhangulag megválasztott.

Az országos kiállítási irodától vettük a következők tudomásra hozás végett: A fővárosi tanács határozata folytán, a kiállítás tartama alatt, több iskola-épület olcsó lakásokul lesz beburkolva. A kiállítási olcsó lakások használatára csak az van jogosítva, ki arra a szabályszerű díj (35 kr) lefizetése mellett utalványt nyer. Az utalvány-tulajdonos az utalványán megjelölt teremben, egy szalmamattaccal, lepedővel, két párnával, takaróval felszerelt és függönyvel elkülönített vaságyának, továbbá széknének, felső polcnak, ruhafogasnak, moszó- és írókészletnek és türelkőző használatára van jogosítva. Minden épületben külön női termek állanak rendelkezésre. Ruha és lábbeli tisztításért kint 5 kr díj fizetendő. Podgyász és értéktárgyak szelvény mellett a vállalat felelősségére, a ruhatarban tételnek el. A termek és ágyneműk tisztántartása a fővárosi hatóság és orvosi felügyelet alatt áll. Egyes ágyak, vagy külön termek 8—12 sze mélyre már előre rendelkezők a fővárosi központi lakás-irodában, IV. ker. Kötő-utca, honnan a megfelelő összeg beküldése után a kívánt napokra szóló utalvány posta útján megküldetik. Ily rendelkezésekhez egy 5 kros postabélyeg csatolandó. Egyesetek, társulatok és tömeges látogatók részére előleges bejelentésnél ezer ágy áll rendelkezésre. A fővárosi kiállítási olcsó lakás-vállalat.

Pénzüntézetek. A bajai kereskedelmi és iparbank 19,817 ft nyereséggel zárta le a múlt évi mérleget. A bank 16 év óta fennálló intézet s részvény-alaptőkéje 120,000 ft. A takarékbetétek állománya 395,282 ft a tartalékalap pedig, melyet az intézet a jövedelem 10%-ával dotál, csak 9206 ft, mi vajmi csekély eredmény egy 16 éves intézetnél s az arányt 21 $\frac{1}{2}$ %-ot, a tartalékalap és takarékbetétek között annyira kevesnek találjuk, hogy nem is lep meg, ha az intézet másfél évtized alatt tisztviselőinek nyugdíjalapot nem bírt létesíteni. A bank csupán a váltóleszámítást kultiválja s váltótárcája 404,498 ft-ra rugott, mely mellett még vidéki pénzüntézeteknél 30,000 forintja volt elhelyezve, mit azonban még pénzösségnek nem deklarálhathunk. A hitelezők számlája 88,923 ft, az adósoké pedig 147,612 ftot képviselt. Az intézet kezelési költségei közül, a mennyib n tekintélyes biztosítási függőkösséget kezeltek, mi magában majdnem 3000 ftot jövedelmez a banknak, csupán a tisztí fizetéseket tartjuk csekélynek, mely tétel a mérlegben 6193 ft-tal van felvéve; ellenben a más címen vezetett költségeket, vagyis 3235 ftot magasan tartjuk. Egyebekben a bank kereskedelmi szellemben berendezett és bizalmat érdemlő intézet.

Stanisits község az árvatár megtartására a belügyminiszteriumtól engedélyt nyert.

Rendőri hírek. Győri Róza zentai illetőségű cseléd a részére, 1882. évi 345. szám a. kiállított cse-

lédkönyvét elvesztette. — Ujvári Benedek bajai lakos, egy pej kanca h. j. M. bélyegű lóról a járlatot elvesztette. — Jámbor István lopás büntetése és szerencsésjárték által elkövetett kihágás miatt öt évi fegyházra ítelt egyént nyomozza az ujvidéki törvényszék. Szül. helye Ujvidék, 36 éves, róm. kath., nőten, napzármas, nagysága és testalkata közép, arca hosszúság, szemek kékek, haja gesztenye színű, homloka magas, nyelvmerete magyar és szerb, ruházata póriás. — Komnenov Milan nemes militárius szálláson lakó juhász, járlat hiányában, egy sárga, hóka, bélyegtelen paripa elköszatott. — Dosztán János bács-földvári lakostól, járlat hiánya miatt, egy 2 éves fekete, jegy és bélyeg nélküli paripa ló, bitangásba vétetett. — Peits Rozália cseléd a szabadkai kapitányi hivatal által 387/1882 sz. a. kiállított cselédkönyv másolatát elvesztette. — Biliczi Menyhért zentai lakos 5498/1884 sz. a. egy pej, 9 éves ménlőről kiállított lólevéletét elvesztette. — Babianovits Pál szabadkai lakos egy 11 éves, pej herélt, hátul balról H. F. bélyegű, továbbá egy 6 éves, világos pej h. balról R. J. bélyegű paripalovakról szóló járlatokat elvesztette. — Özv. Gavriła Draga felső-kovili lakos pincéjét ismeretlen tettesek felnyitották és onnan 1/2 oldal szalonnát, 12 kiló zsirt, sertéshúst, 1/4 akó pá linkát, összesen 22 ft 90 kr értékben elloptak. — Péter Ferenc cserenkai lakos zárt szobájából a fal kifúrása után 3 db dunnát fehér cihával, 2 db dunnát vörös csikos cihával, 3 db fejvankost piros tarka cihával, 1 db fekete posztó kabátot, 1 db fekete posztó télikabátot, 1 db fekete posztó nadrágot, 2 db posztó téli-kendőt, 1 db posztó kendőt, 15 font kendert, 4 db vászon kendőt, 3 db fehér ágyszerítőt, 6 db fehér türelkőzőt, 1 db ágyszerítőt, 1 db kék és piros csikos ágyszerítőt, 1 db kanavás dunyhaciát, 1 drb piros vankuseihát és 10 itce zsirt ismeretlen tettesek elloptak. — Varga János szántóvái lakos udvaráról ismeretlen tettesek 19 db birkát a kerten keresztül elhajtottak, a birkák jegye mindkét fülükön kerek lyuk, a farkuk el van vágva. — Volity Száva ó-szapári lakostól ismeretlen tettesek 22 db magyarfajta anyabirkát elloptak.

Irodalom.

Előfizetésre felhívás a ka'ocsai növendékpapság II „Szemelvények” című kiadványára. A ka'ocsai növendékpapság Szent Ágoston-egylete a múlt évben egy, önálló dolgozatokból és a szent atyák örökbecsű, hazai nyelvünkre átültetett műveiből álló kiadvánnyal lépett a nyilvánosságra. Azon elismerő nyilatkozatokból, melyek egy a sajtó, mint egyesek részéről tettek, talán szerénytelenség nélkül szabad következtetnünk, hogy egytelünk helyes irányban halad akkor, midőn tagjai önálló dolgozatok készítésére és a szent atyák műveinek tanulmányozására törekednek. Tekintve tehát ama fogadtatást, melyben a tavali kiadvány részesült, a megkezdett irányban való munkálkodást, nemcsak hogy folytattuk, hanem az ide kiadványt is e nemű dolgozatokból egybeállítani határoztuk. Tervezett kiadványunk ugyanis két eredeti értekezésből, két sz. atya fordított műveiből és néhány sikerültebb költeményből állana. Eredeti dolgozatok ezek: a) Ecclesiastes genuinitása, mint címe is mutatja biblikus értekezés; b) A Patarenek vagy Bogomilek Boszniában az Árpádok alatt, tekintettel a ka'ocsai érseki székre, egyháztörténeti tanulmány. Fordítások: 1. Aranyaszájú szent János XV. Homiliája az Úr hegyi beszéde fölött, görög eredetű és 2. Szent Ágoston ugyanezen tárgy fölött tartott beszédének egy könyve, végre néhány sikerültebb költemény a tagok ez évi dolgozataiból. A kiadvány 12—15 ívre fog terjedni s előfizetési árat 1 ft 20 krban állapítottuk meg, növendékpapok számára pedig 1 ftban. Gyűjtőknek minden 8 példány után egy tiszteletpéldánnyal kedveskedünk. A megrendeléseket legcélszerűbben postautalvány és levelezőlap által lehetne eszközölni. Minthogy a mű már sajtó alatt van, teljes tisztelettel kérjük a megrendelések mielőbbi beküldését, hogy magunkat a nyomtatandó példányok iránt némilég tájékozhatassuk s reméljük, hogy a t. megrendelők azt legalább is május elején megkapják. Kalocsán, 1885. évi február hó 26-án. A növendékpapság Szent Ágoston-egylete.

Anarchizmus Ó-Szapáron.

Községünk képviselő testülete f. é. február hó 12-én fontos és közérdeklődést tanúsító ügy felett vitatkozott; a tanácskozási igénybe vette a délelőtti órákat, míg az érdekes határozat megszülemlt, lévén az a következő:

Mult évi december hó 23 ik napján tartott bíró választás alkalmával a választók fenyegető állásba csapván magukat, jónak látta a járási szolgabíró a Bresztovác községében állomásozó huszárokat ide rendelni. Ezek és a jelen volt csendőrök élelmezési díjja a községnek 55 ft-jába került, mely összeg ki is fizetett. A képviselő testület emiatt felháborodott, már csak azért is, mert községünk lakosságának meggyeszte ismert csendes és béke szerető jó hirneve a katonaság iderendelése által kompromittált; de másrészt meg, mert az 55 ftnyi roppant sok költséggel is a község minden ok nélkül terheltetett meg, ennélfogva közgyűlésileg a következő egyhangú határozatot hozott:

„Küphanaló azon körülmény, hogy kinek felhívása folytán jött a katonaság községünkbe, egyben felhatalmaztatik Raczkov Mita, községi bíró, hogy szükség esetén a község nevében ügyvédet fogadjon fel a célból, hogy a községi kasszából kifizegt 55 ftnyi összeget azoktól szedje be, illetve végrehajtás útján hajtassa be, kiknek felhívása folytán a katonaság községünkbe rendeltetett.”

A képviselő testület azon tagjai, kik a közgyűlésben részt nem vettek, eme határozat hozatala után a markukba nevettek, tudván azt, hogy ily cifra határozat hozatala a mostani bíró csak is a jelen voltak képes rávenni.

Egy második határozat szerint meg a volt elüljárók beperlésére és ügyvéd felitogadására hatalmazták meg a bírót, mert az elüljárók eladták a község tulajdonát képező trágyát, a vevők azonban nem az eladottat, hanem egy rakás más trágyát hordtak el, így tehát a helyett, hogy a vevőket perelnék be, beperelik az elüljárókat, kik éppen nem okai annak, hogy a vevők a határbeli eladott trágya helyett, mást hordtak el. Itt meg a volt elüljárók nevettek a markukba.

Nikolits György, apatini segédszolgabíró, nálunk történt ablakon való belövés, félig agyonveretés stb. ilyenmü csekélyebb kihágások miatt községünkben a vizsgálat megejtését eszközölvén, azon nagy hibát követte el, hogy elfeledte magát a községi bírónál jelenteni és öt itt működésének céljáról informálni; hanem nem felelte el a községi bírót kérdőre vonni, mert berontott hozzá az irodába és kijelentette, hogy „az ő eljárása jogtalan és beestelen.” Nem kellett több a segédszolgabírónak sem, hanem olyan „kehrt euch marsch”-ot kiáltott bíró uram fölébe, hogy az be sem várva a továbbiakat, jónak látta az irodát azonnal elhagyni és bírói székét okkupálni.

De nem is respektál a mi mostani elüljáróságunk senkit, például Nikolits segédszolgabírót sem, aki tapintatosan, előzékenyen, de a mellett ugyancsak katonasán, röviden szokott eljárni mindenben. Mi szegény jobb oldalisták, becsljük őt erélyességéért.

Mint hallatszik nem sokára ismét rendkívüli közgyűlést fognak képviselőink tartani, még pedig sokkal fontosabb dolgokról az előbbiekénél. A templom sarkán cukorkákat áruló Koszokvári Mácza kofaszony maga mesélte nekem, hogy Ludkasc Luka képviselő, unokáinak cukrot vásárolván, titoktartás mellett közölte véle, miszerint a képviselő testületnek tántoríthatlan szándéka valósulni fog; mert közgyűlésileg el fog határozatni, hogy: bárki legyen is, a ki községünkbe megjelen, tartozik magát a községi bírónál azonnal jelenteni és neki idejövetele céljáról beható jelentést tenni; mert már egy párszor megtörtént azon törvénytelen és jogtalan eljárás is, hogy sem a járási szolgabíró, sem pedig ennek közegei, de még a megyei hivatalnokok sem tartották be a törvény ezen rendelkezését.

Telesievits Andria képviselő indítványa folytán, az egész községi elüljáróság és szolgazemélyzet baloldalistákból áll, egyetlen egy elüljáró, kocsis és kisbíró sem maradhatott meg a régiekből; mert jobbra mertek tekinteni, de pardon! Pamatan Gyuka kol-dusbíró és községi kályhafűtő hivatalát mai napig viseli — mivel ő se jobb, se bal nem volt — vajjon továbbra megtartassák-e, e fölött alkalmasint közgyűlési vita fog lenni.

Az utóbbi időben annyira divatba jött nálunk a jobb- és baloldalista név (desznicsár, leviscsár), hogy e két elem sehogysem akarja egymást megtérni, sőt már annyira vagyunk, hogy a jegyző, aljegyző és ino-iz is szemet szúrnak a községben, szegéyek csupán azért, hogy jobbra kanyarodtak; mivel pedig ezeknek nem lehet mondani, hogy erédj tovább, azon reményben, hogy jövőre nézve teljes megjavulásukat igazolni fogják, hivatalukban továbbra is megerősítették.

Most jön a java!

Vettünk egy nagy pusztát, de nem volt egy krajcarunk se; természetes a kinestár nem volt hajlandó azt ingyen eladni; ez oknál fogva tehát kölcsön kértünk a pesti hazai takarékpénztártól 780 ezer forintot. Sztankovits Lázár, akkori községi bíró, igen okos tanácsot adott a községi képviselő testületnek, midőn azt indítványozta, hogy, miután a puszta fele része az árverés alkalmával igen magasra felveretett, míg ellenben a másik fele részét poim áron, azaz a becsáron kaptuk meg, adjuk tehát el a drága fele részt s a vételárt fordítsuk a megmaradt részlet kifizetésére, ez esetben a felvett kölcsönt rövidebb időn át és könnyebben leendünk képesek törleszteni, s tekintetbe véve azt, hogy 1500 hold földünk, melyet egy garas nélkül vettünk s melyet azért könnyen kifizetni fogunk, még maradni fog, meglehetnének ezzel az üzlettel is elégedve.

Ezen indítvány egyhangulag elvettett. Miért? azért, mert ha nálunk valaki okosat tanácsol, azt senki meg nem hallgatja. Most pedig az elüljáróság heteken át kün ül a pusztán, adná bérbe a földet, ha venné valaki; nem lesz miből fizetni a felvett kölcsönt s mégis Sztankovits az oka mindennek.

Összegyurják, faragják azt a Sztankovicsot száz-ezer félekép s elvégre is az sül ki az egészből, hogy ő okos ember, a mi baloldalistáink pedig nem mamelukok, csak ügyetlenek. Adtál uram teremtmő sokat, nagy pusztát is, de maholnap majd se pénz, se puszta. Minden községnek fentartott joga van, hogy saját ügyeit saját akarata szerint intézhesse — a törvényhatóság jóváhagyása mellett. Ez még szerencse, mert máskülönbön nálunk a mostani viszonyok között ugyan-csak furcsán állhatnánk.

Magát okolja községünk mindenért, mert ott, hol 5200 lélek lakik és 1000 tanköteles gyermeknél több van, nem 3 iskolának (s ezek is oly szük tantemmel bírnak, hogy 50—60 gyermeknél többet egy tanterem be nem fogadhat), hanem legalább is hatnak kellene lenni.

Most pedig engedje meg ték. szerkesztő ur, hogy közleményemet, lévén egyeb dolgom is, befejezem. Jövőre minden esetre értesíteni fogom községünk tanügyi állapotáról is, ami nem éppen érdektelen.

Maradván tek. szerkesztő urnak

Ó-Szapáron 1885. febr. 26.

Alázatos szolgája
Ludkascvári Szima
közs. képviselő.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kladó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

Folyó febr. hó 23-án viradóra Blumm Manó és az alulírottán történt tűzvész alkalmával Rédey Lajos bajmoki községi jegyző ur a tűz továbbterjedésének meggátolásában személyes közreműködésével tett életveszélyes ügybuzgalmáért fogadja szívbeli őszinte köszönetem hálás kifejezését.

Kelt Bajmokon, 1885. évi febr. hó 27-én.

Steinar, kereskedő

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

1180. sz. Bács-Bodrogh megye apatini járás
kig. 885. szolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Leköszönés folytán Priglevica-Szent-Iván községében megüresült község-orvosi állomásra, melynek betöltése céljából megejtendő választás határidejéül **1885. évi április hó 18-ik napjának délelőtti 10 órája Prigl-Szent-Iván község-házához** tüzetik ki, ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állomással 400 frt készpénz fizetés és 30 kr. nappali s 60 kr. éjjeli látogatási díj van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. 74. és az 1876. évi XIV. t. c. 143. § a értelmében, úgy nemkülönben a magyar és németnyelvű bírást tanúsító okmányokkal is felszerelt kérvényeiket bezárolag **1885. évi április hó 13-ik napjáig** ezen szolgabíróshoz benyújtás, mert később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Apatin 1885. február hó 21. 3-1

Ribiczey,
szolgabíró.

27. sz.
v. 1885.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezen közhírré tettik, hogy a palánkai kir. járásbíróshoz 215 p. 1885. számú végzésével Sternfeld Ignác budapesti lakos felperes részére Fürst M. L. német-palánkai lakos alperes ellen 363 frt 80 kr. tőke és járuléki fedezésére bíróság lefoglalt 683 fitra becsült ingóságok, u. m.: szobabutor és gabona **1885. évi március hó 8-ik napján** délutáni 3 órakor Német-Palánkán alperes lakásán nyilvános árverés útján azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Palánkán, 1885. évi február hó 23-án.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

377. szám.
v. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíróshoz 3452. számú végzése által Spitzer Sámuel és társa bpesti cég végrehajtó javára Haasz Dávid dorozslói lakos ellen 183 frt 1 kr. tőke, ennek 1884. év szeptember hó 27-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 32 frt 30 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 281 frt 80 kr. becsült bolti áruk, butorok, úgy Hay János, Kann és Weisz javára lefoglalt, jelen követelés s járuléki fedezésére felülfoglalt buza, butorok és követelések o. é. 482 frt 19 kr. becsértékben nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3867/1884 sz. kiküldést rendelő végzés folytán, a helyszínén, vagyis Dorozslón alperes lakásában leendő eszközzésére **1885-ik évi március hó 8. napjának d. u. 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1885. évi február hó 25-én.

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó

455. sz. 1885.

Buza és gubacs eladás.

Az alulirt erdőhivatal irodájában **folyó évi március hó 12-én** a Palánkán beraktárolt c/a 3600 és Plávnán c/a 440 q már rostált és Apatinban beraktárolt c/a 540 q a vevő által rostálendő buza nyilvános árverés útján, ellenben ugyanott és ugyanaz nap a monostorszegi csatorna mellett, Apatinban, Dorozslón és Palánkán beraktárolt c/a 3173 q I-ső, 406 q II-ik, 285 q III-ik és 274 q IV-ik osztályu gubacs, szabad alku útján felsőbb jóváhagyás kikötése mellett eladásra bocsáttatni fog, megjegyezvén, hogy a IV-ik osztályu gubacs annak rosta alját képezi.

Az eladási feltételek az alulirt erdőhivatalnál és az illető erdőgondnokságnál megtudhatók.

Apatin, 1885. február 25-én.

M. kir. erdőhivatal.

A beteg állatok sajnálatra méltók!

A gazdasággal foglalkozó közönség szives figyelmébe ajánlom, már is igen nagy kelendőségnek örvendő

ÁLLATI GYÓGYSZEREIMET

a melyek egy nagyobb gazdaságban sem mellőzendők.

Ló-por. Ezen por feltűnő hatással van, keheesség, étvágyhiány s általában mindentelbe belső betegségeknek, továbbá jó húsból, erőben tartja a lovat s tüzet ad.
Ára: csomagonként 35 kr, tiz csomag 3 frt, egy kilo 1 frt 20 kr.

Marba-por. Ezen por kitűnő hatással van a gyomorra, mely az emésztést elősegíti, a vért tisztítja és a tej fejlődését elősegíti. Ezen por használata által nem jöhet elő vérfejes vagy felpujjadás.
Ára: csomagonként 35 kr, egy kilo 1 frt 20 kr, tiz kilo 10 frt.

Diszno-por. Ezen por előidézi a zabálási kedvet, minek következtében hiznak, s egyáltalában minden betegségnél hasznos.
Ára: csomagonként 15 kr, kilonként 1 frt 30 kr, tiz kilo 11 frt.

Csirke epe lekvár. Minden szárnyas állatoknál használható, a mageledel közű keverendő, elősegíti az étvágyat és megszünteti a dögvérszt.
Ára: egy kis tégely 40 kr, nagy tégely 80 kr.

Birka-por. A birkákat megmenti minden lehető bajtól, feltűnő élénkiséget kapnak.

„Restitut fluidum“ lovaknak. Ára: egy üveg 1 fél liter 1 frt, egy liter 2 frt. Minden üveg el van látva használati utasítással.

Kapható

MICHEL'S GYULA,
gyógyszerész
ZOMBORBAN.

24-4

A beteg állatok sajnálatra méltók!

2885. szám.

tkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbíróshoz mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Hauswirth Rozália hódásági lakos végrehajtójának Hauswirth János örökösök hódásági lakosok végrehajtást szenvedők elleni 200 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében (a hódásági kir. bíróság) területén levő, Hódásági község határában fekvő, a hódásági 54 sz. tjkvben A I alatt foglalt, Hauswirth János és társai nevében álló 57 br., 62. öi. sz. ház és bertelekiből Hauswirth Jánost 12/22 ed részben megillető jutalékára az árverést 900 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1885. évi április hó 28. napján délután 3 órakor** Hódásági község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 90 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Kulán a kir. járásbíróshoz mint tkvi hatóságnál 1885. évi febr. hó 8. napján.

Sztojkovits György,
kir. aljárásbíró.

360. sz.
v. 1884.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében közhírré tettik, hogy a palánkai takarékpénztár felperes részére 100 frt tőke és járuléki fedezésére Basits Aekó tovarisovai lakos alperes ellen a palánkai kir. járásbíróshoz 462/p. 1885. sz. végzésével a már bíróság lefoglalt 460 fitra becsült ingóságok, u. m.: lovak és kocsik **1885. évi március hó 4-ik napján délelőtti 9 órakor** Német-Palánka község-házánál nyilvános árverés útján azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Palánkán, 1885. évi február hó 22-én.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

72. szám.
1885.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíróshoz 3636. számú végzése által Wolf Dávid szabadkai lakos végrehajtó javára Kaufmann Gusztáv prigl.-szent-iváni lakos ellen 1500 frt tőke, ennek 750 frt után 1884. évi augusztus hó 1-től 750 frt után pedig 1884. év november hó 15-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 31 frt 5 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1751 frt 87 kr. becsült bolti árucikkek és bútorneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 671/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán, a helyszínén, vagyis Prigl-Szent-Ivánon alperes lakásában leendő eszközzésére **1885. év március hó 11. napjának délelőtti 9 órája**, szükség esetén következő napja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1885. évi február hó 26-án.

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

Zombor, 1885. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásos vállalkozás.

163. sz.

bv. 1885.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróshoz 2652/1884. számú végzése által a sztanisitsi takarékpénztár javára Weisz József és Weisz Mátyás sztanisitsi lakosok ellen 1815 frt tőke, ennek 1884. év április hó 28-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 107 frt 53 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1895 fitra becsült 2 ló, 1 kocs, 1 lószerszám, 1 tehén, 1 borjú, butor, ág- és ruhaneműek gazdasági eszközök és zárgondnokilag kezelt függő terményekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 831/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Sztanisitson a község-házánál leendő eszközzésére **1885. évi március hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1885. évi február hó 23-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

BITTERMANN NÁNDOR

Könyv- és könyvnyomdai intézete

ZOMBORBAN

a megye palotájában.

Elfogad minden e szakba vágó rendeléseket pontos szolgálat és jutányos ár mellett.

Községi hivatalos nyomtatványokból nagy rakatár.